

ΤΟ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΝΗΜΗ

Ο κινηματογράφος καταγράφοντας πιστότερα ή έστω αληθοφανέστερα απ τις άλλες τέχνες και τεχνικές (την αφήγηση, τη γλυπτική, τη ζωγραφική και το σχέδιο, την φωτογραφία και την ηχογράφηση) κάποιες πλευρές της πραγματικότητας έγινε φυσιολογικά το κατ εξοχήν μέσο συντήρησης της μνήμης, ανθρώπων και κοινωνικών ομάδων, τόπων και οικιστικών / περιβαλλοντικών εξελίξεων. Το σινεμά αρχίζει με την καταγραφή της άμεσης πραγματικότητας (αδελφοί Lumière) πριν προχωρήσει στην αναπαράσταση θεατρικών και στη συνέχεια λογοτεχνικών ιστοριών με τη χρησιμοποίηση ηθοποιών, σκηνικών και τρυκάζ (Melies). Ο «κινηματογράφος με υπόθεση» συχνά, και ιδιαίτερα από τον νεορεαλισμό και πέρα, αποτύπωσε δυναμικά τη ζωή και τους τόπους. Το ντοκιμαντέρ όμως παρέμεινε το κύριο μέσο διατήρησης της μνήμης, καμιά φορά και ψευδεπίγραφα αντικαθιστώντας την πραγματική μνήμη, όπως συμβαίνει αναπόδραστα με όλα τα μέσα.. Οι καταγραμμένες οπτικοακουστικές μνήμες είναι πια, και θα είναι όλο και περισσότερο μελλοντικά, αντικείμενο της ιστορικής, φιλοσοφικής και κοινωνιολογικής ανάλυσης, ένα corpus πληροφοριών για αξιολόγηση και στοχασμό πάνω στα ήθη και τις ιδέες των ανθρώπων, τις κοινωνίες και τους τόπους.

Με τη δημιουργία, τη διατήρηση, τη διάδοση, την ταξινόμηση, τη διαχείριση των οπτικοακουστικών ντοκουμέντων καταγίνονται παραγωγοί, Αρχεία και Συλλογές, Ταινιοθήκες και Ινστιτούτα, τηλεοράσεις, φεστιβάλ και κάθε είδους παρουσιάσεις, πρακτορεία και οργανισμοί, εθνικοί, περιφερειακοί ή τοπικοί. Τα δημοσιογραφικά «επίκαιρα» εξ άλλου, από την αρχή του σινεμά, με τον εκάστοτε ιδεολογικό, πολιτικό και συχνά προπαγανδιστικό τους χαρακτήρα, αποτελούν σπουδαίο ιστορικό υλικό.

Τα ελληνικά επίκαιρα κληρονόμησε η κρατική τηλεόραση η οποία παρήγαγε και εκπομπές βασισμένες στο υλικό αυτό, όπως εκείνες του Λαμπρινού. Η ίδια παρήγαγε στην μεταπολίτευση εκπομπές που δημιούργησαν ή κατέγραψαν την κοινωνική μνήμη όπως το μακροβιότερο και σημαντικό «Παρασκήνιο» των Παπαστάθη-Χατζόπουλου, αλλά και άλλες εκπομπές όπως πχ. «Η ΕΡΤ στη βόρεια Ελλάδα» και στη συνέχεια, «στην Ελλάδα» των Χριστοδούλου-Γεωργίου.

Πριν από λίγα χρόνια έγινε προσπάθεια διατήρησης και διαχείρισης οπτ/κού υλικού με τη δημιουργία του Εθνικού Οπτικοακουστικού Αρχείου, ώσπου με την κρίση να καταργηθεί και να ενσωματωθεί στην ΕΡΤ, που κι αυτή είχε στήσει το on line ψηφιακό αρχείο της με όσες παραγωγές διεσώθησαν από την αδιαφορία και τα νερά.

Σημαντικό υπήρξε επίσης το έργο της Ταινιοθήκης της Ελλάδος των αδελφών Μητροπούλου και των διαδόχων τους στη διάσωση, συντήρηση και αναστήλωση των οπτικοακουστικών ντοκουμέντων.

Τέλος το Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ της Θεσσαλονίκης, το Φεστιβάλ Ελληνικού Ντοκιμαντέρ της Χαλκίδας και πολλά άλλα Πανοράματα, Εβδομάδες και παρουσιάσεις ντοκιμαντέρ από Λέσχες, ποικίλους οργανισμούς και ιδιωτικές πρωτοβουλίες συνέβαλλαν σημαντικότερα στη διατήρηση και τη διάδοση της κοινωνικής μνήμης.

Εκπρόσωποι κάποιων από τους παραπάνω φορείς και δημιουργοί ντοκιμαντέρ θα σας μεταφέρουν την εμπειρία και τις σκέψεις τους την Κυριακή 26 Ιανουαρίου το απόγευμα στις 6'00.

Οι: Βασίλης Αλεξόπουλος-διευθυντής αρχείου ΕΡΤ, ο σκηνοθέτης Λάκης Παπαστάθης-εκπομπή Παρασκήνιο, ο σκηνοθέτης Σταύρος Ιωάννου-Φεστιβάλ Ελληνικού Ντοκιμαντέρ Χαλκίδας και εκπρόσωπος από την Ταινιοθήκη της Ελλάδος.

Συντονιστής ο σκηνοθέτης Γιάννης Τριταμπίδας-Κυκλαδικά Οπτικοακουστικά Αρχεία.

Αμφιθέατρο Εργατικού _ Κυριακή 26.1.14 _Ώρα 18:00